

POSTANOWIENIE

17 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Paweł Grzegorzczuk

na posiedzeniu niejawnym 17 kwietnia 2025 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa H.B.

przeciwko Skarbowi Państwa - Rejonowemu Zarządowi Infrastruktury

w B.

o odszkodowanie,

na skutek skargi kasacyjnej Skarbu Państwa - Rejonowego Zarządu Infrastruktury

w B.

od wyroku Sądu Okręgowego w Sieradzu

z 2 listopada 2023 r., I Ca 449/23,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. obciąża kosztami postępowania kasacyjnego pozwanego, pozostawiając ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.**

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Przepis ten odpowiada charakterowi skargi kasacyjnej, będącej nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, o dominującym publicznoprawnym charakterze, przysługującym od

orzeczeń wydanych po przeprowadzeniu dwuinstancyjnego postępowania sądowego, w którym sąd pierwszej i drugiej instancji dysponuje pełną kognicją w zakresie faktów i dowodów. W powiązaniu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. oznacza to, że w skardze kasacyjnej nieodzowne jest powołanie i uzasadnienie okoliczności o charakterze publicznoprawnym, które stanowią wyłączną podstawę oceny pod kątem przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (przyczyn kasacyjnych).

Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący Skarb Państwa – Rejonowy Zarząd Infrastruktury w B. powołał się na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości w orzecznictwie, tj. art. 129 ust. 2 i art. 136 ust. 3 p.o.ś. Wskazał również na oczywistą zasadność skargi w aspekcie przyjętej przez Sąd Okręgowy daty wymagalności uwzględnionego roszczenia powódki.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa, w celu uzasadnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) konieczne jest wykazanie, że określony przepis prawa lub zespół tych przepisów, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącego rozbieżności w judykaturze w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08 i z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07).

Bliższa analiza wniosku nie pozwalała uznać, by w sprawie zakończonej zaskarżonym wyrokiem wystąpiła powołana przyczyna kasacyjna.

Problem, który stanowił podłoże postulowanej przez skarżącego wykładni art. 129 ust. 2 p.o.ś., został rozstrzygnięty podjętą w toku postępowania kasacyjnego uchwałą z dnia 12 kwietnia 2024 r., III CZP 56/23, OSNC 2024, nr 9, poz. 86, w której Sąd Najwyższy przyjął – powołując szeroką argumentację – że właścicielowi nieruchomości, której wartość zmniejszyła się na skutek wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania, o którym mowa w art. 135 ust. 1 p.o.ś., jednak bez związku ze szczególnymi ograniczeniami wynikającymi z art. 135 ust. 3a tej ustawy, przysługuje odszkodowanie na podstawie art. 129 ust. 2

tego aktu. Stanowisko to stanowi odpowiedź na wątpliwość skarżącego, a pogląd przyjęty przez Sądy *meriti* koresponduje z powołaną uchwałą (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2024 r., I CSK 3482/23).

Ubocznie należało zauważyć, że wątpliwość podniesiona przez skarżącego dotyczyła sytuacji, w której spadek wartości nieruchomości miałby nastąpić bez związku z ograniczeniami wynikającymi z art. 135 ust. 3a p.o.ś., podczas gdy z ustaleń dokonanych przez Sąd Okręgowy wynikało, że w związku z położeniem nieruchomości stanowiącej własność powódki w podobszarze [...] obszaru ograniczonego użytkowania wokół lotniska wojskowego i treścią uchwały w sprawie utworzenia wokół lotniska obszaru ograniczonego użytkowania, zmniejszenie wartości nieruchomości nie wynikało z samego faktu umiejscowienia nieruchomości w obszarze ograniczonego użytkowania, lecz wiązało się z konkretnymi ograniczeniami, które łączą się z takim usytuowaniem nieruchomości. Skarżący podważał wprowadzenie to stanowisko w skardze kasacyjnej, zasadność tej polemiki mogłaby być jednak rozważana jedynie w płaszczyźnie oceny zasadności zarzutów skargi, nie zaś analizy powołanych w niej przyczyn kasacyjnych.

W aspekcie art. 136 ust. 3 p.o.ś. pozwany wiązał podnoszoną rozbieżność w orzecznictwie przede wszystkim z uchwałą z dnia 28 października 2022 r., III CZP 100/22, OSNC 2023, nr 6, poz. 58, według której właścicielowi nieruchomości położonej w strefie ograniczonego użytkowania nie przysługuje odszkodowanie w wysokości odpowiadającej kosztom zapewnienia w budynku znajdującym się na tej nieruchomości odpowiedniego klimatu akustycznego, jeżeli koszty te nie zostały poniesione. Należało jednak zważyć, że uchwała ta, negująca stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2012 r., II CSK 254/12, a w ślad za nim utrwalone stanowisko sądów powszechnych, została podjęta w składzie złożonym z osób, których udział w składach orzekających Sądu Najwyższego, z racji sposobu powołania do pełnienia urzędu sędziego Sądu Najwyższego, zgodnie z uchwałą połączonych Izb Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I - 4110-1/2020, a także orzecznictwem Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (por. m.in. wyroki z dnia 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i 57511/19, *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce*, z dnia 3 lutego 2022 r., nr 1469/20, *Advance Pharma*

Sp. z o.o. przeciwko Polsce i z dnia 23 listopada 2023 r., nr 50849/21, *Wałęsa przeciwko Polsce*), oznacza, iż ustanowiony w ten sposób sąd nie spełnia standardu bezstronnego, niezależnego i ustanowionego ustawą (art. 45 ust. 1 Konstytucji, art. 6 ust. 1 EKPCz i art. 47 Karty praw podstawowych; por. np. postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 14 września 2022 r., I KZP 10/22, OSNK 2022, nr 11-12, poz. 40, a także – wydane w aspekcie tej samej uchwały – postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2024 r., I CSK 2356/23, z dnia 27 czerwca 2024 r., I CNP 114/23, z dnia 19 lipca 2024 r., I CSK 3422/23 i z dnia 19 grudnia 2024 r., I CSK 1866/24). Uchwały podejmowane przez Sąd Najwyższy, zarówno o konkretnym, jak i abstrakcyjnym charakterze, stanowią natomiast zasadniczy instrument ujednolicania orzecznictwa sądów powszechnych, do czego powołany jest wyłącznie Sąd Najwyższy w składzie odpowiadającym wymaganiom Konstytucji i prawa traktatowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 lutego 2025 r., II CSKP 1946/22 i – odpowiednio – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2024 r., II CSKP 422/23).

Ponadto, pogląd wyrażony w rozważanej uchwale dopuszcza wyjątki związane ze skonkretyzowanym obowiązkiem dostosowania budynku położonego w obszarze ograniczonego użytkowania pod względem technicznym. W okolicznościach sprawy, w której wydano zaskarżony wyrok, uchwała wprowadzająca obszar ograniczonego użytkowania wokół lotniska wojskowego, ustanowiła natomiast konkretne wymagania techniczne dotyczące budynków w podobszarze [...], takich jak położony na nieruchomości stanowiącej własność powódki, w postaci konieczności zapewnienia, zarówno w nowoprojektowanych, jak i istniejących budynkach, właściwego klimatu akustycznego w pomieszczeniach wymagających ochrony akustycznej, zgodnie z obowiązującymi normami, przez zastosowanie przegród budowanych o odpowiedniej izolacyjności (por. odmiennie w stanie faktycznym sprawy rozstrzygniętej wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2021 r., II CSKP 5/21, OSNC 2022, nr 2, poz. 17). W sprawie ustalono również, że na nieruchomości powódki dochodzi do przekroczenia dopuszczalnych wartości norm hałasu lotniczego w porze nocnej.

Należało również odnotować, że kierunek interpretacji przyjęty w akcentowanej przez skarżącego uchwale został zanegowany w nowszym

orzecnictwie, w którym podzielono dotychczas przeważające zapatrywanie, m.in. z powołaniem się na argumenty konstytucyjne oparte na art. 21 ust. 2 Konstytucji RP (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 grudnia 2024 r., II CSKP 555/23; zob. także postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2024 r., I CSK 3482/23 i z dnia 23 stycznia 2025 r., I CSK 198/24, w których za aktualne uznano stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2012 r., II CSK 254/12, a stanowisko przeciwne zostało określone jako odosobnione).

Reasumując, abstrakcyjne wskazanie na odmienne kierunki interpretacji art. 136 ust. 3 p.o.ś., w oderwaniu od specyfiki konkretnych stanów faktycznych, nie było *in casu* wystarczające do skutecznego powołania się na przyczynę kasacyjną określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. (por. także – wydane w zbliżonym stanie faktycznym – postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2024 r., I CSK 2305/23).

Wywody wniosku – w zestawieniu z podstawą faktyczną zaskarżonego rozstrzygnięcia – nie stwarzały także podstawy do przyjęcia, by stanowisko Sądu Rejonowego, a w ślad za nim Sądu Okręgowego, co do daty wymagalności roszczenia dochodzonego przez powódkę mogło być uznane za wadliwe w stopniu elementarnym i dostrzegalnym już na pierwszy rzut oka, czego wymaga przyczyna kasacyjna określona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (por. w tym kontekście wydany w zbliżonej sytuacji wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2024 r., II CSKP 1655/22). Na marginesie należało zauważyć, że na etapie postępowania apelacyjnego pozwany nie zarzucał niepełnego charakteru ustaleń co do faktów relewantnych dla oceny zasadności roszczenia odsetkowego powódki ani też nie stawiał zarzutu naruszenia przepisów prawa materialnego w tym zakresie.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 oraz art. 98 § 1-1¹ i art. 108 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

(K.G.)

[a.t]